

EXPUNERE DE MOTIVE

Ordonanța Guvernului nr.57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.324/2003, cu modificările ulterioare, reprezintă un act normativ de referință pentru domeniul vizat, prin care:

- se confirmă recunoașterea **rolului și importanței strategice a domeniului cercetare-dezvoltare și inovare** pentru dezvoltarea durabilă și competitivă a țării;
- se asigură **reglementarea unitară și coerentă a unor elemente decisive** specifice domeniului, care permit ca acesta să-și poată îndeplini rolul strategic de promotor al dezvoltării economice și sociale.

Ordonanța susmenționată definește un nou cadru legislativ specific domeniului cercetării-dezvoltării, prin care:

- a) sunt luate în considerare, extinse și îmbunătățite, prevederile principalelor acte normative anterioare din domeniu;
- b) se urmărește asigurarea condițiilor de reglementare necesare pentru:
 - corelarea mai bună a obiectivelor și priorităților pentru activitățile de cercetare-dezvoltare și inovare cu prioritățile strategice ale dezvoltării economice și sociale;
 - asigurarea coerenței sistemului de planificare, programare și finanțare a activităților de cercetare-dezvoltare și inovare;
 - creșterea calității, performanțelor și a competitivității în activitățile de cercetare-dezvoltare și inovare;
 - creșterea impactului și a eficienței sistemului și activităților de cercetare-dezvoltare și inovare în dezvoltarea economică și socială.

Aplicarea unora dintre modificările și completările aduse Ordonanței Guvernului nr.57/2002 prin Legea de aprobare nr.324/2003 va produce grave blocaje funcționale în derularea activităților de cercetare-dezvoltare, datorită necorelărilor existente între unele prevederi din lege cu situația actuală a sistemului național de cercetare-dezvoltare.

În acest context, finanțarea din surse bugetare a activităților de cercetare-dezvoltare, în anul 2004, riscă să înregistreze întârzieri de nerecuperat deoarece:

- nu se ține seama de structura și activitățile specifice institutelor naționale de cercetare-dezvoltare (art.18 alin.(4));

- se atribuie responsabilitatea evaluării, atestării și acreditării unităților de cercetare-dezvoltare din cadrul sistemului național de cercetare-dezvoltare, unui organism care reprezintă o singură componentă a acestuia, respectiv Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior, care este înființat în baza Legii învățământului nr.84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare, lege organică (art.33-art.36);

- se distorsionează modul normal de derulare a activităților de cercetare prin introducerea unei prevederi de „elaborare anuală” a programelor din cadrul Planului Național de Cercetare - Dezvoltare (art.43). Această prevedere poate produce chiar blocarea activităților desfășurate în cadrul acestor programe;

- se modifică scopul „programelor nucleu”, respectiv acela de a fi programe proprii institutelor naționale de cercetare-dezvoltare (pct.16 din anexă).

Prin înlocuirea alin.(4) al art.18 din Ordonanța Guvernului nr.57/2002, cu modificările și completările ulterioare, cu un nou alineat introdus prin Legea nr.324/2003, cu trimitere la art.33 din ordonanță, se blochează, cel puțin pentru anul 2004, accesul participării institutelor naționale de cercetare-dezvoltare la competițiile din cadrul Planului Național de Cercetare - Dezvoltare și Inovare și al Programului nucleu de cercetare-dezvoltare.

Această situație se datorează faptului că evaluarea, atestarea și acreditarea institutelor, care reprezintă o condiție de eligibilitate pentru participarea la programele de cercetare-dezvoltare, trebuie să se facă de către Consiliul Național al Cercetării Științifice din Învățământul Superior, organism înființat printr-o lege organică, respectiv Legea nr.84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a cărei structură se dorește, în acest context, a se modifica printr-o lege ordinară, respectiv Legea nr.324/2003, operațiune care este fără efect legal.

În aceste condiții, pentru a evita pericolul blocării în timp a sistemului național de cercetare-dezvoltare și pentru demararea operativă a activităților în anul 2004, prezenta ordonanță prevede ca activitățile de evaluare, atestare și acreditare să fie preluate și de Colegiul Consultativ pentru Cercetare - Dezvoltare și Inovare, în care sens sunt modificate art.18 alin.(4) și art.33-36 din Ordonanța Guvernului nr.57/2002, cu modificările ulterioare.

"Elaborarea anuală" a programelor de cercetare-dezvoltare din Planul Național de Cercetare Dezvoltare și Inovare, prevăzută la art.43 din ordonanță, astfel cum a fost modificat prin Legea nr.324/2003, este în contradicție cu prevederile art.45 din ordonanță, astfel cum a fost modificat prin aceeași lege, din care rezultă că Planul Național este un plan elaborat și finanțat multianual. Prin urmare, s-a impus modificarea art.43.

„Programul nucleu” de cercetare-dezvoltare a fost propus prin Ordonanța Guvernului nr.57/2002, cu modificările și completările ulterioare, ca un program nou care să se adreseze unităților de cercetare-dezvoltare extrabugetare.

Conform prevederilor Legii nr.324/2003, se extinde posibilitatea atribuirii Programelor nucleu la toate institutele publice care fac parte din sistemul de cercetare-dezvoltare de interes național, inclusiv a celor finanțate instituțional de la bugetul de stat.

Pentru a acorda șanse egale în competiție tuturor unităților de cercetare-dezvoltare, s-a impus modificarea definiției programului nucleu prevăzută la pct.16 din anexa la Ordonanța Guvernului nr.57/2002, astfel cum a fost modificat prin Legea nr.324/2003.

Societatea de investiții propusă a se înființa în baza art.88 din Ordonanța Guvernului nr.57/2002, astfel cum a fost modificat prin Legea nr.324/2003, a fost gândită ca o societate tip fond de risc. Din păcate, legislația existentă la această dată pe plan intern nu permite organizarea unei asemenea societăți, motiv pentru care s-a impus abrogarea art.88.

Elaborarea prezentei ordonanțe a fost analizată împreună cu Patronatul Român din Cercetare - Proiectare și cu Federația Sindicatelor Lucrătorilor din Cercetare - Proiectare din România, în ședința de Dialog Social din data de 22 decembrie 2003, fiind aprobată în unanimitate.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, în vederea aprobării Ordonanței Guvernului pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr.57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, pe care îl supunem Parlamentului, spre adoptare.

PRIM - MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE